

0.5.10. Convenció-marc sobre la protecció de les minories nacionals

Estrasburg, novembre del 1994

Els Estats membres del Consell d'Europa i els altres Estats, firmants d'aquesta Convenció-marc,

Considerant que l'objectiu del Consell d'Europa consisteix a portar a terme una unió més estreta entre els seus membres per a salvaguardar i promoure els ideals i els principis que constitueixen un patrimoni comú,

Volent donar-li una continuació a la Declaració dels caps d'Estat i de govern dels Estats membres del Consell d'Europa adoptat a Viena el 9 d'octubre del 1993;

Decidits a protegir l'existència de minories nacionals a llur respectiu territori;

Considerant que els trasbalsos de la història europea han demostrat que la protecció de les minories nacionals és essencial per a l'estabilitat, la seguretat democràtica i la pau del continent;

Considerant que una societat pluralista i veritablement democràtica no tant sols ha de respectar la identitat ètnica, cultural, lingüística i religiosa de qualsevol persona que pertanyi a una minoria nacional, sinó que també ha de crear les condicions adients per a permetre expressar, preservar i desenvolupar aquesta identitat;

Considerant que la creació d'un clima de tolerància i de diàleg és necessari per a permetre que la diversitat cultural sigui una font, i un factor, no pas de divisió sinó d'enriquiment per a cada societat;

Considerant que l'expansió d'una Europa tolerant i pròspera no únicament depèn de la cooperació entre Estats sinó que es basa també en una cooperació transfronterera entre col·lectivitats locals i regionals respectuosa de la constitució i de la integritat territorial de cada Estat;

Tenint en compte la Convenció per a la Protecció dels Drets de l'Home i de les Llibertats fonamentals i els seus Protocols;

Tenint en compte els compromisos relatius a la protecció de les minories nacionals continguts en les convencions i declaracions de les Nacions Unides com també en els documents de la Conferència sobre Seguretat i Cooperació a Europa, especialment el de Copenhaguen del 29 de juny del 1990;

Decidits a definir els principis que convé respectar i les obligacions que se'n desprenen, per a assegurar, al si dels Estats membres i dels altres estats que esdevindran Parts en el present instrument, la protecció efectiva de les minories nacionals i dels drets i llibertats de les persones que hi pertanyen en el respecte de la preeminència del dret, de la integritat territorial i de la sobeïania nacional;

Trobant-se decidits a portar a terme els principis enunciats en la present Convenció-marc per mitjà de legislacions nacionals i de polítiques governamentals adients;

Han convingut el que segueix:

TÍTOL I

Article 1

La protecció de les minories nacionals i dels drets i llibertats de les persones que hi pertanyen és part integrant de la protecció internacional dels drets de l'home i com a tal, és un dels dominis de la cooperació internacional.

Article 2

Les disposicions de la present Convenció-marc seran aplicades de bona fe, amb espèrit de comprensió i de tolerància i igualment amb el respecte pels principis de bon veïnatge, relacions amistoses i cooperació entre Estats.

Article 3

1 Qualsevol persona que pertanyi a una minoria nacional té dret d'escollir de ser o no tractada com a tal, aquesta tria i l'exercici dels drets que hi estan vinculats no li ha de representar cap desavantatge.

2 Les persones que pertanyen a minories nacionals poden individualment o en unió a d'altres exercir els drets i llibertats que deriven dels principis enunciats en aquesta convenció.

TÍTOL II

Article 4

1 Les Parts es comprometen a garantir a tota persona pertanyent a una minoria nacional el dret a la igualtat davant la llei i a una igual protecció de la llei. En aquest sentit, es prohibeix qualsevol discriminació basada en la pertinença a una minoria nacional.

2 Les Parts es comprometen a adoptar, si convé, les mesures adequades per a promoure, en tots els dominis de la vida econòmica, social, política i cultural, una igualtat plena i efectiva entre les persones que pertanyen a una minoria nacional i les que pertanyen a la majoria. Han de considerar degudament, en aquest sentit, les condicions específiques de vida de les persones pertanyent a minories nacionals.

3 Les mesures adoptades conforme al paràgraf 2 no són considerades com a acte de discriminació.

Article 5

1 Les Parts es comprometen a fomentar les condicions adients per a permetre a les persones pertanyents a minories nacionals de conservar i desenvolupar llur cultura, i igualment de conservar els elements essencials de llur identitat, com és la religió, llengua, tradicions i patrimoni cultural.

2 Sense perjudici de les mesures preses en el marc de llurs polítiques generals d'integració, les Parts s'abstenen de qualsevol política o pràctica que tendeixi a una assimilació contrària a la voluntat de les persones que pertanyen a les minories nacionals i protegeixen aquestes persones de qualsevol acció destinada a una assimilació semblant.

Article 6

1 Les Parts vetllaran per afavorir l'espèrit intercultural i el diàleg intercultural, i per prendre les mesures eficaces per a fomentar el respecte i la comprensió mútues i la cooperació entre totes les persones que viuen a llur territori, sigui quina sigui llur identitat ètnica, cultural, lingüística o religiosa, especialment en el camp de l'ensenyament, de la cultura i dels mitjans d'informació.

2 Les Parts es comprometen a prendre totes les mesures adients per a protegir les persones que podrien ser víctimes d'amenaques o d'actes de discriminació, d'hostilitat o de violència a causa de llur identitat ètnica, cultural, lingüística o religiosa.

Article 7

Les Parts vetllaran perquè qualsevol persona que pertany a una minoria nacional tingui assegurat el respecte als seus drets a la llibertat de reunió pacífica, a la llibertat d'associació, a la llibertat d'expressió i a la llibertat de pensament, de consciència o de religió.

Article 8

Les Parts es comprometen a reconèixer que qualsevol persona pertanyent a una minoria nacional té dret a manifestar la seva religió o la seva convicció, i el dret de crear institucions religioses, organitzacions i associacions.

Article 9

1 Les Parts es comprometen a reconèixer que el dret a la llibertat d'expressió de qualsevol persona pertanyent a una minoria nacional comprèn la llibertat d'opinió i la llibertat de rebre o de comunicar informacions o idees en la llengua minoritària, sense la ingerència de les autoritats públiques i sense consideració de fronteres. Pel que fa a l'accés als mitjans de comunicació, les Parts vetllaran, en el marc de llur sistema legislatiu, perquè les persones pertanyents a minories nacionals no siguin discriminades.

2 El primer paràgraf no impedeix que les Parts sotmetin a un règim d'autorització no discriminatori i basat en criteris objectius, les empreses de ràdio sonora, televisió o cinema.

3 Les Parts no obstaculitzaran la creació i utilització dels mitjans escrits per les persones pertanyent a minories nacionals. En el marc legal de la ràdio sonora i de la televisió, vetllaran, en la mesura del possible i tenint compte les disposicions del primer paràgraf, per donar a les persones pertanyent a minories nacionals la possibilitat de crear i utilitzar llurs propis mitjans de comunicació.

4 En el marc dels seus sistemes legislatius, les Parts adoptaran les mesures adients per a facilitar l'accés de persones pertanyents a minories nacionals als mitjans de comunicació, per a fomentar la tolerància i permetre el pluralisme cultural.

Article 10

1 Les Parts es comprometen a reconèixer que qualsevol persona pertanyent a una minoria nacional té el dret d'utilitzar lliurement i sense entrebancs la seva llengua minoritària tant en privat com en públic, oralment i per escrit.

2 A les zones geogràfiques d'implantació substancial o tradicional de les persones que pertanyen a les minories nacionals, quan aquestes ho sol·licitin i respongui a una necessitat real, les Parts s'esforçaran a assegurar, en la mesura que sigui possible, les condicions que permetin l'ús de la llengua minoritària en les relacions entre aquelles persones i les autoritats administratives.

3 Les Parts es comprometen a garantir el dret de tota persona pertanyent a una minoria nacional, de ser informada, sense cap demora i en una llengua que compregui, de les raons del seu arrest, de la naturalesa i de la causa de l'acusació contra ella, i també de defensar-se en la seva llengua, i si és necessari amb assistència gratuïta d'un intèrpret.

Article 11

1 Les Parts es comprometen a reconèixer que tota persona pertanyent a una minoria nacional té el dret de fer servir el seus cognoms (el seu patrònim) i els seus noms en la llengua minoritària com també el dret de llur reconeixement oficial, segons les modalitats previstes per llurs sistemes jurídics.

2 Les Parts es comprometen a reconèixer a tota persona pertanyent a una minoria nacional el dret de presentar en la seva llengua minoritària rètols, inscripcions i altres informacions de caràcter privat exposats a la vista del públic.

3 A les regions tradicionalment habitades per un nombre substancial de persones que pertanyen a una minoria nacional, les Parts, en el marc de llur sistema legislatiu, incloent-hi, si és el cas, llurs acords amb altres Estats, s'esforçaran, tenint compte les condicions específiques, a presentar les

denominacions tradicionals locals, els noms dels carrers i altres indicacions topogràfiques destinades al públic, també en la llengua minoritària des del moment que hi hagi prou demanda per a aquelles indicacions.

Article 12

1 Les Parts prendran mesures, si és necessari, en el camp de l'ensenyament i de la recerca per a promoure el coneixement de la cultura, de la història, de la llengua i de la religió tant de llurs minories nacionals com de la majoria.

2 En aquest context, les Parts oferiran especialment la possibilitat de formació per als ensenyants i d'accés als manuals escolars, i facilitaran els contactes entre alumnes i ensenyants de comunitats diferents.

3 Les Parts es comprometen a promoure la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació a tots nivells per a les persones pertanyent a minories nacionals.

Article 13

1 En el marc de llurs sistemes d'ensenyament, les Parts reconeixen a les persones pertanyents a una minoria nacional el dret de crear i dirigir llurs propis establiments privats d'ensenyament i formació.

2 L'exercici d'aquell dret no implica cap obligació financera per a les Parts.

Article 14

1 Les Parts es comprometen a reconèixer a tota persona pertanyent a una minoria nacional el dret a aprendre la seva llengua minoritària.

2 A les zones geogràfiques d'implantació substancial o tradicional de les persones que pertanyen a minories nacionals, si n'hi ha prou demanda, les Parts s'esforçaran a assegurar, sempre que sigui possible i en el marc de llurs sistemes educatius, que les persones que pertanyen a les esmentades minories tinguin la possibilitat d'aprendre la llengua minoritària o de rebre un ensenyament en aquesta llengua.

3 El paràgraf 2 del present article serà portat a terme sense perjudicar l'aprenentatge de la llengua oficial ni el seu ensenyament.

Article 15

Les Parts es comprometen a crear les condicions necessàries per a la participació efectiva de les persones que pertanyen a les minories nacionals en la vida cultural, social i econòmica, com també en els afers públics, en particular aquells que els concerneixen.

Article 16

Les Parts s'abstenen de prendre mesures que tenen com a objectiu atemptar contra els drets i llibertats enunciats en aquesta Convenció-marc, modificant les proporcions de la població d'una zona geogràfica on resideixen persones que pertanyen a les minories nacionals.

Article 17

1 Les Parts es comprometen a no obstaculitzar el dret de les persones pertanyent a minories nacionals d'establir i de mantenir, lliurement i pacíficament, contactes fora de les fronteres amb persones que es troben regularment en altres Estats, sobretot amb les que tenen en comú una identitat ètnica, cultural, lingüística o religiosa, o un patrimoni cultural.

2 Les Parts es comprometen a no obstaculitzar el dret de les persones pertanyents a minories nacionals de participar en els treballs de les organitzacions no governamentals tant en el pla nacional com en l'internacional.

Article 18

1 Les Parts s'esforçaran a establir, si és necessari, uns acords bilaterals i multilaterals amb d'altres Estats, sobretot amb els Estats veïns per a assegurar la protecció de les persones que pertanyen a les minories nacionals.

2 Si es presenta el cas, les Parts prendran les mesures pròpies per a afavorir la cooperació transfronterera.

Article 19

Les Parts es comprometen a respectar i a portar a terme els principis continguts a la present Convenció-marc amb l'afegit, si és necessari, de les úniques limitacions, restriccions o derogacions previstes en els instruments jurídics internacionals, especialment a la Convenció per a la Protecció dels Drets de l'Home i de les Llibertats fonamentals i els seus Protocols en la mesura que siguin pertinents per als drets i llibertats que es desprenen dels esmentats principis.

TÍTOL III

Article 20

En l'exercici dels drets i llibertats que es deriven d'aquesta Convenció-marc, les persones que pertanyen a les minories nacionals han de respectar la legislació nacional i els drets d'altri, en particular els de les persones que pertanyen a la majoria o a d'altres minories nacionals.

Article 21

Cap disposició d'aquesta Convenció-marc no pot ser interpretada de manera que impliqui cap dret a realitzar activitats o dur a terme actes contraris als principis fonamentals del dret internacional i sobretot a la igualtat sobirana, a la integritat territorial i a la independència política dels Estats.

Article 22

Cap de les disposicions d'aquesta Convenció-marc serà interpretada com a límit o com a atemptat als Drets de l'Home i a les llibertats fonamentals que podrien ser reconeguts d'acord amb les lleis de qualsevol de les Parts o de qualsevol altre convenció signada per la Part Contractant.

Article 23

Els drets i llibertats provinents dels principis enunciats en aquesta Convenció-marc seran considerats d'acord amb els principis de la Convenció per a la Protecció dels Drets Humans i les Llibertats fonamentals i els seus Protocols en la mesura que siguin equivalents.

TÍTOL IV

Article 24

1 El Comitè de Ministres del Consell d'Europa s'encarregarà de vetllar per la posada en marxa de l'esmentada Convenció per part dels signataris.

2 Les Parts que no són membres del Consell d'Europa participaran en el mecanisme de posada en marxa segons les modalitats que s'han de determinar.

Article 25

1 En el termini d'un any a comptar des de l'entrada en vigor de la Convenció-marc per a una de les Parts firmants, aquesta informarà exhaustivament al Secretari General del Consell d'Europa sobre les mesures legislatives i d'altra mena preses per a portar a terme els principis enunciats en aquesta Convenció-marc.

2 Ulteriorment, cada Part trametrà al Secretari General, periòdicament i cada cop que el Comitè de Ministres ho sol·liciti, qualsevol altra informació que tingui a veure amb la present Convenció-marc.

3 El Secretari General trametrà a el Comitè de Ministres qualsevol informació comunicada conforme

a les disposicions d'aquest article.

Article 26

1 El Comitè de Ministres es farà assistir per un comitè consultiu compost per experts de competència reconeguda en el camp de la protecció a les minories nacionals a l'hora de valorar l'adequació de les mesures preses per cada Part a fi de donar efecte als principis enunciats a la present Convenció-marc.

2 La composició d'aquest comitè consultiu i els seus procediments seran fixats pel Comitè de Ministres en el termini d'un any comptador a partir de l'entrada en vigor de la present Convenció-marc.

TÍTOL V

Article 27

Aquesta Convenció-marc és oberta a la signatura dels Estats membres del Consell d'Europa. Fins a la data de la seva entrada en vigor, també és oberta a la signatura de qualsevol altre Estat que el Comitè de Ministres convidi a firmar. Aquesta serà sotmesa a la ratificació, acceptació o aprovació. Els instruments de ratificació, acceptació o aprovació es presentaran al Secretari General del Consell d'Europa.

Article 28

1 Aquesta Convenció-marc entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració del període de tres mesos després de la data en la qual els Dotze Estats membres del Consell d'Europa hauran expressat llur consentiment a unir-se a la Convenció-marc conformement a les disposicions de l'article 27.

2 Per a qualsevol Estat membre que expressi ulteriorment el seu consentiment a unir-se a la Convenció-marc, entrarà en vigor el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de tres mesos després de la data de dipòsit de l'instrument de ratificació, acceptació o aprovació.

Article 29

1 Després de l'entrada en vigor de la present Convenció-marc i després de consultar els Estats signants, el Comitè de Ministres del Consell d'Europa podrà convidar a adherir-se a la present Convenció-marc, d'acord amb una decisió que es prendrà per majoria prevista a l'article 20.d de l'Estatut del Consell d'Europa, qualsevol Estat europeu no membre del Consell d'Europa que, conformement a les disposicions de l'article 27, hagi estat convidat a firmar-la i encara no ho hagi fet encara, i qualsevol altre Estat no membre.

2 Per a qualsevol altre Estat que s'hi adhereixi, la Convenció-marc entrarà en vigor el primer dia del mes que segueix a l'expiració d'un període de tres mesos després de la data de dipòsit d'Europa de l'instrument d'adhesió al Secretari General del Consell d'Europa.

Article 30

1 Qualsevol Estat pot, en el moment de la signatura o de lliurament del seu instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió, designar el o els territoris per als quals garanteix les relacions internacionals a les quals s'aplicarà aquesta Convenció-marc.

2 Qualsevol Estat pot, posteriorment, mitjançant una declaració dirigida al Secretari General del Consell d'Europa, ampliar l'aplicació d'aquesta Convenció-marc a un altre territori designat en la declaració. La Convenció-marc entrarà en vigor pel que fa a aquest territori el primer dia del mes següent a l'expiració del període de tres mesos després de la data de recepció de la declaració pel Secretari General.

3 Qualsevol declaració feta en virtut dels dos paràgrafs precedents podrà ser retirada, pel que fa a qualsevol territori designat en aquesta declaració, mitjançant una notificació dirigida al Secretari General. La retirada serà efectiva el primer dia del mes següent a l'expiració del període de tres

mesos després de la data de recepció de la notificació pel Secretari General.

Article 31

1 Qualsevol de les Parts pot en tot moment denunciar la present Convenció-marc dirigint una notificació al Secretari General del Consell d'Europa.

2 La denúncia tindrà efecte el primer dia del mes següent a l'expiració d'un període de sis mesos després de la data de recepció de la notificació pel Secretari General.

Article 32

El Secretari General del Consell d'Europa notificarà als Estats membres del Consell, als altres Estats firmants i a qualsevol Estat que s'hagi adherit a la present Convenció-marc:

- a.- qualsevol firma;
- b.- del dipòsit de qualsevol instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió;
- c.- qualsevol data d'entrada en vigor de la Convenció-marc conforme als articles 28,29 i 30;
- d.- qualsevol altre acte, notificació o comunicació que tingui relació amb la Convenció-marc.

En fe d'això, els sotasignants, degudament autoritzats per a aquest efecte, han firmat la present Convenció-marc.

